

โรงพยาบาลนครพนม

ระดับเอกสาร:แนวทางปฏิบัติงาน (System Procedure) เลขที่ : NSO-SP-011-02 ฉบับที่ : 2
เรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการให้เลือดในโรงพยาบาลนครพนม วันที่ : 15 มิ.ย. 2564
หน่วยงาน: งานธนาคารเลือด กลุ่มงานเทคนิคการแพทย์และพยาธิวิทยา และ กลุ่มการพยาบาลโรงพยาบาลนครพนม

ผู้จัดทำ : (นายโกวิทย์ โกพลรัตน์) (นางรัชฎาภรณ์ จันทร์ธานี) ตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์การแพทย์ พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ ผู้ทบทวน : (นางจิตชนก พรหมคง) ตำแหน่งนักเทคนิคการแพทย์ชำนาญการพิเศษ ผู้ทบทวน : (นางกุสุมา พรหมวิศาสตร์) ตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายการพยาบาล	ผู้อนุมัติ : (นายสมโภชน์ กังวานธีรวัฒน์) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลนครพนม
---	--

1.วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติการให้เลือดในโรงพยาบาลนครพนม ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่กระบวนการการเก็บตัวอย่างเลือดของผู้ป่วย การส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ การให้เลือด ขณะให้เลือด และหลังให้เลือด ให้มีความถูกต้อง ปลอดภัย

2.ขอบข่าย

ขอบเขตของวิธีปฏิบัตินี้ครอบคลุมการเก็บตัวอย่าง การเตรียมเลือดและส่วนประกอบของเลือด การเบิกเลือด การจ่ายเลือด การให้เลือด ของหน่วยงานทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการขอและให้เลือดและส่วนประกอบของเลือด ในโรงพยาบาลนครพนม

3. คำจำกัดความ

-ข้อบ่งชี้ หมายถึง รายละเอียดของใบนำส่งและตัวอย่างใบนำส่งและตัวอย่างซึ่งระบุการทดสอบที่ต้องการให้วิเคราะห์ และระบุชื่อ สกุล อายุ เพศ ห่อผู้ป่วย ระบุระยะเวลาที่ต้องการใช้เลือด/ความจำเป็นเร่งด่วน กรณีฉุกเฉิน

-การทำนายตัวอย่าง หมายถึง การทำลายตัวอย่างหรือทั้งตัวอย่าง

-Compatibility test : การตรวจทางห้องปฏิบัติการก่อนให้เลือดแก่ผู้ป่วย เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ป่วยได้รับเลือดที่ปลอดภัยและป้องกันการเกิด acute hemolytic transfusion reaction

เอกสารแนบ

เรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการให้เลือดในโรงพยาบาลนครพนม	หน้า : 2/9
ระดับเอกสาร : System Procedure	รหัสเอกสาร : NSO-SP-011-02

-Antibody screening test : การตรวจแอนติบอดี หมายถึงการตรวจหาแอนติบอดีทั้งชนิด hemolysing และ agglutinating antibody ที่มีความสำคัญทางคลินิก

4. เอกสารอ้างอิง

ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติสภากาชาดไทย. การใช้เลือดและส่วนประกอบเลือดอย่างเหมาะสม (The Appropriate Use of Blood And Blood Components).คู่มือแพทย์ ใน :ISBN 978-616-7287-54-6 ,2011 การใช้การให้เลือดและส่วนประกอบเลือดอย่างเหมาะสม 9-28

5. รายละเอียด

แนวทางปฏิบัติการให้เลือดโรงพยาบาลนครพนม กำหนดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

- แพทย์ : มีหน้าที่สั่งการให้เลือดหรือส่วนประกอบเลือดแก่ผู้ป่วย
- พยาบาล : มีหน้าที่ เก็บตัวอย่างส่งตรวจ และกรอกข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของการนำส่งในแบบฟอร์มใบขอเลือดและตรวจสอบความถูกต้องของเลือดที่เบิกจากธนาคารเลือด ก่อนดำเนินการให้เลือดแก่ผู้ป่วย

- พนักงานช่วยเหลือคนไข้ หรือ คนงาน หรือผู้ที่รับมอบหมายที่ปฏิบัติงานที่หอผู้ป่วย : มีหน้าที่นำส่งตัวอย่าง

เอกสารควบคุม

- นักเทคนิคการแพทย์/นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ /เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์/พนักงานช่วยเหลือคนไข้หรือ ผู้ที่ได้รับมอบหมายมีหน้าที่ลงทะเบียนรับตัวอย่าง, ตรวจสอบตัวอย่าง ใบนำส่งและใบขอเลือด, ปฏิเสธการรับตัวอย่างที่ไม่ถูกต้อง,รวบรวมตัวอย่างส่งห้องตรวจวิเคราะห์

- นักเทคนิคการแพทย์/นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ หรือเจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีหน้าที่ตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการเพื่อทดสอบความเข้ากันได้ของเลือด และจ่ายเลือดที่ผ่านการทดสอบแล้ว

- เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยงานที่ส่งตรวจที่ได้รับมอบหมาย มีหน้าที่เบิก-รับ เลือดที่ผ่านการทดสอบทางห้องปฏิบัติการแล้วจากธนาคารเลือด

เรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการให้เลือดในโรงพยาบาลนครพนม	หน้า : 3/9
ระดับเอกสาร : System Procedure	รหัสเอกสาร : NSO-SP-011-02

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

กระบวนการก่อนให้เลือด :

การเจาะเลือดส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการกรณี Cross - matching

- พยาบาลรับแผนการรักษาจากแพทย์ที่มีการสั่งให้เจาะเลือดผู้ป่วย
- ให้ผู้ป่วยเซ็นใบยินยอมรับเลือด พร้อม อธิบายความจำเป็นในการให้เลือด
- พยาบาลหัวหน้าเวร Identify โดยการ เขียนใบขอเลือด และ เขียนใบติด Tube เลือด ประกอบด้วย ชื่อ-สกุล ผู้ป่วย
- พยาบาล Member นำ Tube เลือดที่ Identify แล้ว มา Identify ซ้ำ กับผู้ป่วย ก่อนทำการเจาะเลือด
- คณงานนำส่ง Tube เลือด และ ใบขอเลือด ไปยังห้องปฏิบัติการธนาคารเลือด
- ตรวจสอบการรายงานผลการเตรียมเลือด ทางระบบ HosXp

การรับส่งตรวจ

- ผู้ส่งบันทึกข้อมูลลงในแบบฟอร์มบันทึกการส่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ
- ผู้นำส่ง นำหลอดเลือด, ใบขอเลือดมาส่งยังจุดรับตัวอย่าง งานธนาคารเลือด จากนั้นเจ้าหน้าที่ธนาคารเลือดตรวจสอบความถูกต้องของสิ่งส่งตรวจและใบขอเลือด ถ้าถูกต้องจะบันทึกรับตัวอย่างในคอมพิวเตอร์ แต่ถ้าไม่ถูกต้องตามกระบวนการที่กำหนด ธนาคารเลือดจะส่งคืนสิ่งส่งตรวจพร้อมใบส่งคืนสิ่งส่งตรวจ เพื่อให้ผู้ป่วยตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

การตรวจเลือดและเตรียมเลือดให้ผู้ป่วย

- ตรวจสอบความถูกต้องของสิ่งส่งตรวจ
- ทำการตรวจวิเคราะห์ตามขั้นตอน
- บันทึกผลการตรวจวิเคราะห์
- ตรวจสอบความถูกต้องของการตรวจวิเคราะห์
- บันทึกผลการเตรียมเลือดในคอมพิวเตอร์
- พิมพ์ใบคล้องถุงเลือดสำหรับผู้ป่วย
- เก็บเลือดไว้ในตู้เย็นที่เตรียมจ่ายให้ผู้ป่วย

เอกสารฉบับนี้
เป็นเอกสารลับ

เรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการให้เลือดในโรงพยาบาลนครพนม	หน้า : 4/9
ระดับเอกสาร : System Procedure	รหัสเอกสาร : NSO-SP-011-02

มาตรการป้องกันความเสี่ยงในการตรวจเลือดผู้ป่วยผิด

- ทำการตรวจสอบความถูกต้องของสิ่งส่งตรวจก่อนการวิเคราะห์
- ตรวจสอบความถูกต้องตรงกันของผลการตรวจหมู่เลือด ABO และ Rh typing กับประวัติหมู่เลือดในใบขอเลือด ในกรณีที่ผู้ป่วยเคยตรวจหมู่เลือด หรือเคยรับเลือดที่โรงพยาบาลนครพนมมาก่อน
- ในกรณีที่ผู้ป่วยไม่มีประวัติหมู่เลือดในระบบของโรงพยาบาลนครพนม จะทำการตรวจหมู่เลือด ABO และ Rh typing ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อยืนยันผลการตรวจครั้งแรก
- ทำการตรวจสอบผลการตรวจวิเคราะห์ก่อนลงบันทึกผลในคอมพิวเตอร์
- แนวทางปฏิบัติเมื่อผลการตรวจหมู่เลือด ABO หรือ Rh typing กับประวัติหมู่เลือดใน

ใบขอเลือดไม่ตรงกัน

- ทำการตรวจสอบความถูกต้องของสิ่งส่งตรวจซ้ำอีกครั้ง
- ทำการตรวจหมู่เลือด ABO หรือ Rh typing ซ้ำจากตัวอย่างเดิม เป็นครั้งที่ 2
- หากผลการตรวจครั้งที่ 2 ไม่ตรงกับการตรวจครั้งแรก ธนาคารเลือดจะโทรศัพท์ประสานงานกับ Ward พร้อมกับแจ้งให้เจาะเลือดผู้ป่วยมาใหม่อีกครั้ง โดยจะสรุปหมู่เลือดของผู้ป่วยจาก

การตรวจวิเคราะห์สิ่งส่งตรวจที่ส่งมาใหม่

ในกรณีดังกล่าว หากมีผู้ป่วยใน Ward เดียวกันขอเลือดมามากกว่า 1 คน ในเวลาใกล้เคียงกัน และเป็นผู้ป่วยที่ไม่มีประวัติหมู่เลือดของโรงพยาบาลนครพนม หรือมีข้อสงสัยควรทำการเจาะเลือดผู้ป่วยรายนั้นๆมาตรวจใหม่อีกครั้ง เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการเจาะเลือดผู้ป่วยสลับคน หรือผิดคน

แนวทางปฏิบัติเมื่อผลการตรวจหมู่เลือด ABO หรือ Rh typing ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ไม่ตรงกันในกรณีที่ผู้ป่วยไม่มีประวัติหมู่เลือด

- ทำการตรวจสอบความถูกต้องของสิ่งส่งตรวจซ้ำอีกครั้ง
- ทำการตรวจหมู่เลือด ABO หรือ Rh typing ซ้ำจากตัวอย่างเดิม เป็นครั้งที่ 3
- หากผลการตรวจครั้งที่ 3 ตรงกับการตรวจครั้งที่ 2 แสดงว่าครั้งที่ 1 เกิดความผิดพลาด จะต้องทำการหมู่เลือด ABO หรือ Rh typing ซ้ำจากตัวอย่างเลือดทุกรายที่ตรวจวิเคราะห์ในชุดเดียวกันซ้ำอีกครั้ง โดยตรวจวิเคราะห์ครั้งละ 1 ราย เพื่อยืนยันผลการตรวจ

โดยทำการตรวจครั้งละ 1 ราย เพื่อยืนยันผลการตรวจหากผลการตรวจครั้งที่ 3 ตรงกับการตรวจครั้งที่ 1 แสดงว่าครั้งที่ 2 เกิดความผิดพลาดจะต้องทำการตรวจหมู่เลือด ABO หรือ Rh typing ซ้ำจากตัวอย่างเลือดทุกรายที่ตรวจวิเคราะห์ในชุดเดียวกันซ้ำอีกครั้ง

เอกสารควบคุม

เรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการให้เลือดในโรงพยาบาลนครพนม	หน้า : 5/9
ระดับเอกสาร : System Procedure	รหัสเอกสาร : NSO-SP-011-02

การขอใช้เลือดผู้ป่วยทั่วไปรอได้มากกว่า 3 ชั่วโมง จะขอ PRC ได้ complete crossmatched ให้ส่งตัวอย่างเลือดพร้อมใบขอเลือด โดย ไม่ต้องระบุความเร่งด่วนของความต้องการ เมื่อพิจารณาความเร่งด่วนแล้ว การใช้เลือดของผู้ป่วยภาวะฉุกเฉิน มีขั้นตอนการขอและเตรียมเลือดดังนี้

กระบวนการจ่ายเลือด

กรณีด่วนมาก : ต้องใช้เลือดทันที และไม่สามารถตรวจหมู่เลือด ABO ของผู้ป่วยได้ทัน

- ให้โทรศัพท์แจ้งธนาคารเลือด เตรียมเลือดชนิด PRC หมู่ O เนื่องจาก Rh negative พบได้น้อยมากในประเทศไทย หมู่เลือดที่ได้มาจากธนาคารเลือดในกรณีนี้ จะได้เป็น PRC หมู่ O และ Rh positive

ระบุขอเป็น uncrossmatched, group O packed red cells without antibody screen (โดยใช้แบบฟอร์มการขอเลือด กรณีฉุกเฉิน)

- ขอให้ส่งเลือดผู้ป่วยอย่างรวดเร็วที่สุดเพื่อทำ crossmatch ภายหลัง หากผล crossmatch มีปัญหาธนาคารเลือดจะโทรศัพท์แจ้งหยุดเลือด และจ่ายยูนิตที่ผ่าน ถ้าต้องการเลือดกรณีผู้ป่วยได้เลือด หมู่ O uncrossmatch blood แล้วให้ส่งให้ส่งตัวอย่างเลือดใหม่เพื่อขอเลือดเพิ่ม โดยธนาคารเลือดพิจารณาใช้ตามหมู่เลือดผู้ป่วยหรือ หมู่ O ต่อแล้วแต่สถานการณ์ เช่น

- ทำ crossmatch ตามหมู่เลือดผู้ป่วยไม่ผ่าน ให้ PRC gr O ต่อ
- ผู้ป่วยใช้เลือดมากแต่หมู่เลือดผู้ป่วยมีจำนวนน้อย ให้ใช้ PRC gr O
- มีเลือดหมู่เดียวกับผู้ป่วยมาก ผล crossmatch ผ่านจะเปลี่ยนกลับไปใช้หมู่เลือดเดิม

เอกสารควบคุม

กรณีด่วน : สามารถตรวจหมู่เลือด ABO (ใช้เวลาประมาณ 15 นาที) แต่ไม่สามารถคอยผลการทำ crossmatch ให้ใช้หมู่ ABO, Rh ตรงกับผู้ป่วย หากเลือดหมู่ ABO, Rh ตรงกับผู้ป่วยมีจำนวนไม่เพียงพอ จะใช้ PRC หมู่ O โดยทางธนาคารเลือดจะทำ crossmatch ต่อให้เสร็จสมบูรณ์ กรณี crossmatch เข้ากันไม่ได้จะรายงานให้แพทย์ทราบโดยทันที

หมายเหตุ การขอใช้เลือด กรณีเร่งด่วน ให้ประสานเจ้าหน้าที่ธนาคารเลือด ก่อนทุกครั้ง (โทร 1060)

ระบุขอเป็น uncrossmatched, group-specific red cells without antibody screen

กรณีผู้ป่วยทั่วไป สามารถตรวจหมู่เลือด ABO และความเข้าได้ของเลือดยูนิตที่จะนำมาให้ผู้ป่วย (ใช้เวลาประมาณ 30 นาที) โดยทางธนาคารเลือดจะทำ antibody screening เพื่อหา non-ABO antibody ต่อให้เสร็จสมบูรณ์โดยเร็ว กรณีตรวจพบว่าผู้ป่วยมี non-ABO antibody จะมีการรายงานให้แพทย์ทราบโดยทันที

- ระบุขอเป็น crossmatched, type-specific red cells without antibody screen

ผู้ป่วยที่มี Rh negative ควรได้รับเลือด Rh negative เช่นเดียวกัน แต่ในกรณีที่ต้องได้รับเลือดที่มี Rh positive ในภาวะฉุกเฉินนั้น ผู้ป่วยต้องตรวจไม่พบ anti-D

เรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการให้เลือดในโรงพยาบาลนครพนม	หน้า : 6/9
ระดับเอกสาร : System Procedure	รหัสเอกสาร : NSO-SP-011-02

หมายเหตุ

1. การขอเลือดโดยลัดขั้นตอนการตรวจ แบบที่ 1-3 ไม่สามารถป้องกัน hemolytic transfusion reaction ที่เกิด non-ABO antibody ได้ ทำให้ 1-2% ของผู้ป่วยมีโอกาสเกิดภาวะดังกล่าว และโอกาสเสี่ยงเพิ่มมากขึ้นในผู้ป่วยที่เคยได้รับเลือดมาก่อน
2. ระยะเวลาในการทำ complete crossmatched, type-specific red cells with antibody screen ใช้ระยะเวลาประมาณ 45-60 นาที
3. ผู้ป่วยที่มีความเร่งด่วนในการใช้เลือดและเสียเลือดมาก มาจากสาเหตุอื่นที่ไม่ใช่จากเกล็ดเลือด หรือ coagulopathy ควรขอเลือดฉุกเฉินเฉพาะ PRC ก่อน เพื่อจะเตรียมเลือดได้อย่างรวดเร็วที่สุด จึงพิจารณาขอ blood component ชนิดอื่นตามความเหมาะสมทางคลินิกหลังจากได้ประเมินผู้ป่วยแล้ว

เอกสารควบคุม

การเบิก-จ่ายเลือด

- เจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยที่ได้รับมอบหมาย นำแบบฟอร์มรายงานผลการเตรียมเลือดยื่นต่อนักวิทยาศาสตร์การแพทย์/นักเทคนิคการแพทย์/เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์เพื่อขอเบิกเลือดทุกครั้งเพื่อป้องกันความผิดพลาดในการจ่ายเลือด และเพื่อรักษาคุณภาพของเลือดและส่วนประกอบของเลือดต้องนำกระติกน้ำแข็งที่ใส่ ice pack มาด้วยทุกครั้งเพื่อควบคุมอุณหภูมิขณะขนส่ง
- นำเลือดออกจากธนาคารเลือดเมื่อพร้อมจะให้ผู้ป่วยเท่านั้น หากนำเลือดไปแต่ไม่พร้อมจะให้ผู้ป่วยภายใน 4 ชั่วโมง ควรฝากเก็บไว้ในตู้เย็นธนาคารเลือดก่อน ส่วนเกล็ดเลือดให้ส่งคืนทันที
- ผู้ป่วยเลื่อนผ่าตัด ให้ผู้รับผิดชอบเลื่อนผ่าตัดและจองเลือดกับธนาคารเลือดทางโทรศัพท์หรือลายลักษณ์อักษร สามารถเลื่อนจองเลือดได้ 1 วัน ยกเว้นกรณีพิเศษ เช่น หมดอายุหากเป็นต้น
- นักวิทยาศาสตร์การแพทย์/นักเทคนิคการแพทย์/เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตรวจสอบถุงเลือด, ใบคลังเลือด, ใบรายงานผลการเตรียมเลือด โดยดูชื่อ - สกุล, HN, หมู่เลือด, เลขที่ถุงเลือด, ชนิดส่วนประกอบของเลือดให้ตรงกันบันทึกการจ่ายเลือดลงในใบคลังถุงเลือด ใบเบิกเลือด และระบบคอมพิวเตอร์บันทึกการจ่ายเลือดในคอมพิวเตอร์
- ตรวจสอบความถูกต้องซ้ำอีกครั้งโดยเจ้าหน้าที่งานธนาคารเลือดอีกท่าน หรือด้วยตนเอง
- นำถุงเลือดที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่ธนาคารเลือดบรรจุลงในภาชนะที่เตรียมไว้
- นำเลือดมามอบให้กับพยาบาลหัวหน้าเวร
- เลือด/ส่วนประกอบของเลือดที่จ่ายไปแล้ว มิได้ใช้ หน่วยงานที่เบิกจะต้องนำเลือดคืนที่งานธนาคารเลือด

เรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการให้เลือดในโรงพยาบาลนครพนม	หน้า : 7/9
ระดับเอกสาร : System Procedure	รหัสเอกสาร : NSO-SP-011-02

- คั้นเลือดเมื่อไม่พร้อมจะให้ผู้ป่วย แต่ถ้าต้องการใช้จะต้องแจ้งธนาคารเลือด เพื่อเก็บเลือดนั้นไว้ ไม่ควรเกิน 30 นาที
 - กรณีแทงชุดให้เลือดเข้าถุงเลือดไม่ว่าให้เลือดผู้ป่วยไปแล้ว หรือไม่ได้เริ่มต้นถ้าคั้นถุงเลือดห้ามดึงชุดให้เลือดออก ให้ส่งคืนพร้อมชุดให้เลือดที่ค้างอยู่กับถุง ธนาคารเลือดจะไม่นำเลือดยูนิตนั้นไปใช้อีก
- มาตรการป้องกันความเสี่ยงในการจ่ายเลือดให้เลือดผู้ป่วยผิดคน

- ตรวจสอบความถูกต้องของใบเบิกเลือด(ใบรายงานผลการเตรียมเลือด)กับใบขอเลือด
 - ตรวจสอบความถูกต้องตรงกันของหมู่เลือด ABO ใบรายงานผลการเตรียมเลือดของผู้ป่วยกับใบคลังถุง
 - บันทึกการจ่ายเลือดลงในใบคลังถุงเลือด ใบเบิกเลือด
 - จ่ายเลือดให้เจ้าหน้าที่ที่มารับเลือดตรวจสอบความถูกต้องของเลือดที่เบิกอีกครั้ง
 - บันทึกการจ่ายเลือดในคอมพิวเตอร์
 - เจ้าหน้าที่งานธนาคารเลือดตรวจสอบความถูกต้องซ้ำอีกครั้ง
- แนวทางปฏิบัติเมื่อมีความผิดพลาดในการจ่ายเลือด
- หากพบว่ามีกรจ่ายเลือดหรือส่วนประกอบของเลือดให้ผู้ป่วยไม่ถูกต้อง ให้ Ward โทรศัพท์ประสานงานกับธนาคารเลือดและส่งเลือดคืนทันที
 - ธนาคารเลือดจะทำการตรวจสอบการจ่ายเลือด ใบขอเลือด ใบเบิกเลือด และชนิดของเลือดที่จ่าย

เอกสารควบคุม

การอุ่นเลือด : การให้เลือดจำนวนน้อยและไม่เร็วเกินไป ไม่จำเป็นต้องอุ่นเลือด ถ้าจำเป็นให้อุ่นด้วยน้ำอุ่นที่วัดอุณหภูมิด้วยเทอร์โมมิเตอร์ ไม่เกิน 37 องศาเซลเซียส ถ้าอุ่นเลือดเลือดต้องคืนเลือด ให้แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร ธนาคารเลือดจะไม่เก็บไว้ใช้

เรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการให้เลือดในโรงพยาบาลนครพนม	หน้า : 8/9
ระดับเอกสาร : System Procedure	รหัสเอกสาร : NSO-SP-011-02

กระบวนการให้เลือด

ขั้นตอนขณะให้เลือด
1. ก่อนนำเลือดไปให้ ควรตรวจสอบคำสั่งการให้เลือดของแพทย์อีกครั้ง
2. ตรวจสอบใบบันทึกชนิดเลือดว่าตรงกับชื่อ-สกุล HN หมู่เลือด หมู่เลือด ชนิดเลือด ลักษณะของเลือด วันหมดอายุ ใบบันทึกชนิดเลือดให้ตรงกับฉลากปิดถุง
3. ล้างมือให้สะอาดก่อนและหลังให้เลือดด้วยเทคนิคปราศจากเชื้อ
4. ต่อ blood set เข้ากับถุงเลือด ปลอยเลือดลงสายโดยระมัดระวัง ไม่ให้เกิดฟองอากาศค้างในสาย
5. นำ blood set ที่พร้อมใช้แล้วต่อเข้ากับ three way เพื่อให้เลือดผ่านหลอดเลือดดำเดิมที่เปิดไว้แล้ว และปรับทิศทางไหลให้ถูกต้อง
6. ห้ามให้เลือดในสายให้อาหารทางหลอดเลือดดำ (TPN, PPN) ให้เปิดเส้นใหม่
7. ก่อนให้เลือด ถ้ามีสารน้ำชนิดอื่นให้อยู่ก่อนแล้ว ให้ flush สายด้วย 0.9% NSS ก่อน เพื่อป้องกัน hemolysis หรือ เลือดจับตัวเป็นลิ่ม และไม่ควรถือร่วมกับสารน้ำชนิดอื่น
8. สังเกตอาการใน 10-15 นาทีแรกของการให้เลือดเนื่องจากอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนได้
9. วัดสัญญาณชีพก่อนให้เลือด หลังให้เลือด 15 นาทีและต่อไปทุก 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง จนกว่าจะให้หมด หลังจากนั้น ทุก 4 ชั่วโมง อย่างน้อย 1 วัน
10. PRC 1 unit ต้องให้หมดภายใน 4 ชั่วโมงและควรเช่าย่ถุงทุก 30 นาที ขณะให้
11. หากให้เลือดหลายถุง ควรเปลี่ยน blood set ทุก 4 ชั่วโมง
12. ตรวจสอบตำแหน่งแทงเข็ม อัตราการไหลของเลือด ฟองอากาศในสาย อย่างน้อย 1-2 ชั่วโมง
13. สังเกตอาการผิดปกติ เช่น ไข้ หนาวสั่น ไอ เหนื่อยหอบ คลื่นไส้ อาเจียน ผื่นคัน ตะคริว ความดันเลือดลดต่ำลงมาก ให้รีบรายงานแพทย์
14. การให้เลือด ในกรณีปกติอาจไม่จำเป็นต้อง warm ก่อน โดยวางไว้ที่อุณหภูมิห้องไม่เกิน 30 นาทีแล้วสามารถนำไปให้ผู้ป่วยได้เลย แต่ถ้ามีข้อบ่งชี้ที่เหมาะสม เช่น กรณีเร่งด่วนต้องให้เลือดอย่างรวดเร็วแก่ผู้ป่วย (ผู้ใหญ่มากกว่า 50 cc/min และเด็กมากกว่า 15 cc/kg/hr) กรณีเช่นนี้จำเป็นต้อง warm เลือดเพื่อไม่ให้อุณหภูมิร่างกายต่ำลงซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้ป่วยได้ การ warm เลือดที่ถูกต้องคือใช้เครื่อง blood warmer หากไม่มีเครื่อง ควรใช้ภาชนะใส่น้ำที่มีอุณหภูมิอยู่ระหว่าง 30-37°C ข้อควรระวังคือ ควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าอุณหภูมิของน้ำไม่สูงกว่า 37°C โดยการวัดปรอทที่ผ่านการสอบเทียบมาแล้ว

เอกสารควบคุม

เรื่อง : แนวทางปฏิบัติในการให้เลือดในโรงพยาบาลนครพนม	หน้า : 9/9
ระดับเอกสาร : System Procedure	รหัสเอกสาร : NSO-SP-011-02

6. ภาคผนวก

แบบฟอร์มการขอเลือด

หนังสือแสดงความยินยอมรับการให้โลหิตและส่วนประกอบของโลหิต

Flow แนวทางปฏิบัติในการให้เลือดโรงพยาบาลนครพนม

เอกสารควบคุม